

DÜŞÜNENLERİN DÜŞÜNÇESİ

Sanatın diğer bilim dallarına göre, kendine özgü bir disiplin alanı olması, kendi içinde zaten pozitif bir ayırımı, farklılığı gerektirmektedir. Bu nedenle özel beceri, yaratıcılık ve yeteneği gerektiren kanallar açık tutulmalı, sistemin katı kurallarına mahkûm edilmemeli, diğer bilim dallarının nitelik ve beklentileriyle karıştırılmamalıdır. Sanat alanlarında yabancı dil, amaç değil araç ve bir ayrıcalık olmalı, ön koşul olmamalıdır.

'SANATTA YETERLİK' YABANCI DİL DEĞİLDİR

Küreselleşme süreci yeni bir üniversite anlayışını ve yapılanmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu süreçte standartlık/kitesellik/homojenlik yerine, yenilik, yaratıcılık, tasarım ve bireysel beceriler öne çıkmaktadır.

Avrupa üniversitelerinde çeşitlilik, esnek öğrenme, ilgi, yetenek ve yaratıcı becerilerin tanınması, akredite olmanın temel ilkeleri olarak kabul edilir.

Sanat ve sanat eğitimi, diğer eğitim alanlarının niteliklerinden farklı olarak doğası gereği kendine özgü değerleri ve pratikleri olan, yetenek, estetik beceri, yaratıcılık ve özgünlüğün esas alındığı özel bir disiplin alanıdır.

Akademik çeşitlilik ve esneklik, Amerika Birleşik Devletlerinde eyaletlere göre farklılık gösterir. Özellikle doktora (Sanatta Yeterlik) kabul programlarında ikinci bir dil, artı bir değer olmakla birlikte ön koşul olduğuna ilişkin bir kriterle rastlanmamıştır.

Ülkemizde sanat eğitimcisi ve sanatçı yetiştiren kurumlara yapılan lisans başvurularında yabancı dil şartı aranmaz. Adaylardan beklenen, alan yeteneği ve yeterliğidir. Örneğin, AB ülkelerinde öğrencilerin güzel sanatlar alanında yükseköğretimde kabul edilmelerine yönelik kriterlerin (özel yetenek ve beceri) üniversiteler tarafından belirlenmesi EURODYCE raporunda da yer almaktadır. (bkz: *Modernisation of Higher Education in Europe 2011: Funding and the Social Dimension*). Çünkü alan yeteneği ve tasarım becerileri güzel sanatlar eğitiminin olmazsa olmazlarıdır.

KAZIM ARTUT

Samsun Eğitim Enstitüsü Resim Öğretmenliği Bölümü'nden 1980 yılında mezun oldu. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans yaptı. ABD (Florida Üniversitesi) ve İngiltere'de (Exeter Üniversitesi) alanıyla ilgili araştırma ve incelemelerde bulundu. Ankara Görsel Sanatlar Derneği tarafından 2008'de yılın sanat görsel sanatlar eğitimcisi ödülüne layık görüldü. Kişisel resim sergilerinin yanında ulusal ve uluslararası olmak üzere çok sayıda karma resim sergilerine katıldı. Çalışma alanına ilişkin dört kitabı, ulusal/uluslararası bilimsel bildiri ve makaleleri olan Artut, mesleki ve çeşitli sivil toplum dernekleri üyesidir. Halen Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Mevcut sistemde ise alan yeterliği geri plana itilerek yabancı dil yeterliliği, lisansüstü eğitimde ön koşul haline getirilmiştir. Bu bir çelişkidir. Yabancı dil puanının yetenek ve yaratıcılığa veya sanatın öğretimine pragmatik açıdan katkısı ve öncelikli olması tartışmalıdır.

Ayrıca uygulanan yabancı dil (ÜDS/KPDS/YDS) sınavlarının adayın, konuşma, yazma, dinleme becerileri ile birlikte muhakeme ve kendini ifade etme yeteneğini yansıttığı söylenemez.

SIKINTILI DURUM

Konservatuar ve fakültelerin güzel sanatlar bölümlerinde doktora karşılık gelen unvan "Sanatta Yeterlik". Sanatta yeterlik sınavlarında, dilde yeterliliğin ön koşul olması ironik bir durumdur. Bu anlayış, yüksek dil puanına sahip, ancak sanatta (alanında) yeterli olmayan adayların önünün açılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu sıkıntılı durum ilgili fakültelerin kurumsal

mantığıyla da örtüşmemektedir. Çünkü yabancı dilin ana kriter olması ve temel bilimlerin model alınması, sanatın varlık sebebi ve doğasıyla örtüşmemektedir.

Gardner, her bireyin kendine özgü, baskın bir zekâ profili olduğunu ifade eder. Çünkü zekâ türleri insanlarda farklı bir gelişim sürecini takip eder. Dil ve görsel zekâ, her insanda güçlü olmayabilir. Görsel zekâyı sahip sanat eğitimcisi ve sanatçı öğretim elemanlarından, sanat alanlarındaki yeterliklerinden daha üst düzeyde dil zekâsına sahip olmaları beklenmemelidir. Aksi durum çelişkidir.

Bu nedenle akademik süreç, sanat ve sanat eğitimcisini yetiştirmek ve yetkinleştirmek üzere tasarlanmıyorsa; dilsel zekânın, alan yetkinliğinin (görsel zekânın) önüne geçerek engel oluşturması akılcı görülmemektedir.

Bu bakış açısına göre, istenen dil puanını tutturamadığınız takdirde: "Ne kadar uğraşsanız uğraşın, hatta eserleriniz dünyanın en iyi müzelerinde

sergilense de uluslararası yayın da yaparsanız sanatta yeterli olamazsınız" anlayışı ortaya çıkmaktadır.

NE YAPMALI?

Sanatın (görsel sanatlar ve müzik alanları) diğer bilim dallarına göre, kendine özgü bir disiplin alanı olması, kendi içinde zaten pozitif bir ayırımı, farklılığı gerektirmektedir. Bu nedenle özel beceri, yaratıcılık ve yeteneği gerektiren kanallar açık tutulmalı, sistemin (temel bilimlerin) katı kurallarına mahkûm edilmemeli, diğer bilim dallarının nitelik ve beklentileriyle karıştırılmamalıdır.

Sanat alanlarında yabancı dil, amaç değil araç ve bir ayrıcalık olmalı, ön koşul olmamalıdır. Belirli düzeyde yabancı dil bilmek önemsenmeli, sanatta yeterlikte ve doçentlik sınavlarında yabancı dil puanı avantaj olarak düşünülmemeli, yüzdelik dilim içinde değerlendirilmelidir.

Bireysel yeteneklere göre akademik sistem esnek hale getirilmeli, çeşitlendirilmeli, kurallar tabulaştırılmamalıdır.

Neşeli bayram

ÇUKUROVA

Üniversitesi Balcalı Hastanesi mensupları Ramazan Bayramı nedeniyle bir araya geldi. Hipokrat Toplantı Salonunda gerçekleştirilen buluşmaya ÇÜ Rektörü Prof. Dr. Mustafa Kibar, Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Dilek Özcengiz, Balcalı Hastanesi Başhekimi Prof. Dr. Yeşim Taşova ile başhekim yardımcılarını akademisyenler ve sağlık çalışanlarının yanı sıra diğer çalışanlar katıldı.

SAĞLIK DİLEDİ

Rektör Kibar, törene katılanların bayramını tek tek kutlayarak, “Bayramımızın hayırlara vesile olmasını, hastanede şuan tedavi gören hastalarımızın bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyorum” diye konuştu. Hastane çalışanları da oldukça sıcak bir ortamda gerçekleştirilen bayramlaşmada renkli görüntüler oluşturdu.